

1853 12. Dec. 1888: 1. Beh. af Lovf. om Universitets- og Kommunitets Lønningsforh. 1854

Bingel: Jeg havde gjerne ønsket at tage Ordet lidt senere, da jeg jo har indtaget et maasse lidt skarpt Standpunkt med Hensyn til de forskjellige Forhold ved Universitetet og derfor venter en Del Angreb; men da den høitærede Formand har givet mig Ordet i dette Dieblis, maa jeg jo tage det. Med Hensyn til de to Foredrag, der bleve holdte efter mit Foredrag i forrige Møde, vil jeg sige ganske kort om det første af dem, at jeg havde ventet det ganske af den Art fra den Side. Vor ærede Kollega for 7de Kreds i Njebenhavn (Halkier) er jo som bekendt overordentlig glad ved Forholdene, saaledes som de ere i det bestaaende Samfund og ganske særlig i det danske Samfund, og jeg forestiller mig ogsaa let, at han særlig vilde være glad ved de juridiske Forhold, og da navnlig Forholdene ved det Fakultet, hvori han er uddannet. Han har denne store Optimisme, og denne store Tro paa det, der er oppe i Tiden, han synes at have skrevet paa sin Fane: „Glad der er, er fornuftigt“. Hans Udtalelser ere en typisk Form for dette Standpunkt, som jeg i høi Grad interesserer mig for at se, naagtet jeg slet ikke deler dette Standpunkt. Men hans Udvikling, hans Vidnesbyrd, som jo dog maa angaa en Tid, der ligger noget længere tilbage, gjør ikke saa stærkt Indtryk paa mig netop paa Grund af hans store Optimisme.

Hvad det næste Foredrag angaar, som blev holdt af det ærede Medlem fra Stubbebjerg (N. S. Larsen), har det langt større Bægt for mig. Han er nemlig ingenlunde en ren Optimist. Han hører ligesom jeg til Oppositionen, og der hører en Del Pessimisme med for at være rigtig Oppositionsmænd. Derfor undrede jeg mig lidt over hans Udtalelser om dette Punkt, og jeg skal ikke negte, at mine Tanker siden sidst have beskjæftiget sig en Del med ham og hans Foredrag. Jeg vil da forsøge at forklare mig hans Standpunkt. Jeg maa her tillade mig, efter min maasse daarlige Skik, at benytte et Billede, et Billede, som jeg tror, klarest vil betegne, hvorledes jeg tænker mig dette Forhold. Jeg beder Dem tænke paa Urstoven i Amerika og Indianerne, der leve der. Disse Indianere ere jo fødte i denne Urstov og ere saa glade ved deres Urstov; de ere nemlig Stifindere i disse

Civilisationens Labyrinth. Saaledes tænker jeg mig ogsaa, at vor ærede Kollega er en Slags Stifinder i Suraens Urstov, glad over Alt, hvad han ser der, og det mystiske Halvmørke, som herfer der, og alle de Slyngplanter og Lianer, hvorigjennem han fortaar at bevæge sig med udmærket Dygtighed. Jeg anser vor Kollega for en fortræffelig Jurist, en særdeles skarpsindig Jurist, men jeg kan saa godt tænke mig, at han paa Indianervis siger: Vær's go', lad min gode Stov blive staaende, her skal de ikke foretage store Udhugninger, som ikke med Gders regelmæssige store macadamiserede Landeveie tværs her igjennem. Nei jeg har fundet mig til Rette, og lad de Unge ogsaa finde sig til Rette, de kunne prøve sig frem, og naar man bare forsøger, finder man snart, hvorledes man skal benytte Lianer til at svinge sig over jumpige Steder osv. Jeg tror, at det er paa denne Maade, at vor ærede Kollega forsvarer, hvad der er her, til Trods for at han paa mange Punkter angriber, hvad der er, og er Mand for det, som skal være, men som ikke er. Jeg vilde nu gjerne overfor det samme ærede Medlem værge mig mod Misforstaaelser. Han har opfattet mig saaledes, som om jeg havde sagt, at vore juridiske Professorers videnskabelige Virksomhed stod langt tilbage for vore medicinske Professorers. Det vover jeg ikke at have nogen Mening om, det vilde nemlig være at dømme om to forskjellige Grupper af Skrifter, hvoraf jeg ikke har læst den ene og ikke læst den anden, og for en stor Del ikke besidder Forudsætninger til at dømme hverken om den ene eller den anden. Det vilde altfaa være en temmelig høi Grad af Frækhed, om jeg tillod mig at have nogen Mening derom. Nei, jeg taler ikke om deres videnskabelige Virksomhed. Men jeg vil dog sige, at hvor dygtige disse Folk end kunne være, er alligevel det medicinske Fakultets Methode, efter som det er den naturvidenskabelige Methode, langt overlegen over den juridiske Methode og en hvilken som helst Methode, der udvikles paa Landstidens videnskaberne Omraade, men derfor kunne gjerne disse Folk som Jurister, og sammenlignede med andre Jurister, maasse frembringe ganske udmærkede Værker, det veed jeg ikke.

Nu have vi hørt et tredje Foredrag,